

Chronograf

EUROPEJSKI

01.06.2025 - nowe unijne przepisy od czerwca 2025 r. zmuszają producentów smartfonów, tabletów i telefonów bezprzewodowych do tworzenia trwałych, energooszczędnych i łatwych w naprawie urządzeń. Wymagają m.in. odporności na uszkodzenia, baterii wytrzymujących min. 800 cykli ładowania, dostępności części przez 7 lat oraz aktualizacji oprogramowania przez 5 lat po zakończeniu sprzedaży. Nowe etykiety energetyczne informują o zużyciu energii, trwałości baterii i wskaźniku naprawialności w skali od A do E, co ma przeciwdziałać planowanemu postarzaniu produktów. Dane będą dostępne w unijnej bazie EPREL, co zwiększy transparentność i kontrolę. Regulacje wpisują się w strategię gospodarki o obiegu zamkniętym, przewidując do 2030 r. oszczędność 2,2 TWh energii i 20 mld euro dla konsumentów. Promują też rozwój rynku napraw i wzmacniają niezależność technolo-

giczną UE. Nowe wymogi są częścią inicjatywy Circular Electronics i mają stać się europejskim standardem projektowania trwałej elektroniki, wspierając zrównoważony rozwój i walkę z odpadami elektronicznymi.

02-13.06.2025 - odbyła się 113. Sesja Międzynarodowej Konferencji Pracy organizowana przez Międzynarodową Organizację Pracy (MOP) w Genewie. Tematem przewodnim tegorocznego raportu Dyrektora Generalnego MOP, Gilberta F. Houngbo, była potrzeba wzmocnienia powiązań między zatrudnieniem, prawami pracowniczymi a wzrostem gospodarczym. Polska delegacja – składająca się z przedstawicieli rządu, pracodawców i związków zawodowych – aktywnie włączyła się w debatę nad tym, jak sprostać wyzwaniom współczesnego rynku pracy.

11.06.2025 - Komisja Europejska dała państwom UE prawo do samodzielnego ustalania minimalnego wieku dostępu do mediów społecznościowych, co jest odpowiedzią na zapowiedź Francji o zakazie korzystania z nich przez dzieci poniżej 15 lat. Prezydent Emmanuel Macron dał Unii trzy miesiące na wypracowanie wspólnego stanowiska, grożąc w przeciwnym razie samodzielnym wprowadzeniem zakazu. Rzecznik KE potwierdził, że zgodnie z unijnym prawem kwestie dotyczące „cyfrowej pełnoletności” należą do kompetencji państw członkowskich. Inne kraje, jak Dania i Niemcy, rozważają różne rozwiązania w celu ochrony nieletnich, od weryfikacji wieku po ograniczenia i kontrole rodzicielskie. W Polsce planowane są przepisy zakazujące używania smartfonów w szkołach podstawowych oraz powołanie Narodowego Instytutu Higieny Cyfrowej. Grupa siedmiu krajów UE wzywa Komisję do ustanowienia wspólnych unijnych regulacji dotyczących weryfikacji wieku, jednak całkowite zablokowanie dostępu dla osób poniżej 15 lat jest oceniane jako trudne do wdrożenia.

12.06.2025 - europejska młodzież zmagą się z poważnym kryzysem zdrowia psychicznego — niemal 40 proc. nastolatków doświadcza problemów, a dziewczęta radzą sobie znacznie gorzej niż chłopcy. Po raz pierwszy badanie ESPAD objęło nie tylko używki, ale też samopoczucie psychiczne 114 tys. piętnasto- i szesnastolatków z 37 krajów. Średnio 59 proc. deklaruje dobre zdrowie psychiczne, najwięcej w krajach nordyckich (np. Wyspy Owcze 77 proc.), a najmniej na Ukrainie (43 proc.), w Polsce (49 proc.), Czechach i na Węgrzech. W Polsce tylko jedna na trzy dziewczęta czuje się dobrze psychicznie, podczas gdy wśród chłopców jest

to dwóch na trzech. Eksperti apelują o pilne inwestycje w edukację i wsparcie psychiczne, podkreślając, że zdrowie psychiczne młodzieży to globalny kryzys wymagający szybkich działań, zwłaszcza w kontekście nowych wyzwań cyfrowych.

19.06.2025 - w Luksemburgu odbyło się posiedzenie Rady UE ds. Zatrudnienia, Polityki Społecznej, Zdrowia i Ochrony Konsumentów (EPSCO), któremu przewodniczyła minister Agnieszka Dziemianowicz-Bąk. Kluczowym punktem obrad było przyjęcie podejścia ogólnego do dyrektywy stażowej, której celem jest walka z fałszywymi stażami i poprawa warunków odbywania staży w całej UE – m.in. poprzez zasadę niedyskryminacji oraz obowiązek wynagradzania stażystów na równi z pracownikami wykonującymi podobne zadania. Ministrowie omówili także nowy plan działania dla Europejskiego Filaru Praw Socjalnych i unijną strategię walki z ubóstwem. Rada przyjęła też rekomendacje dla państw UE oraz konkluzje przygotowane przez Polskę nt. wspierania aktywności osób starszych. Było to ostatnie posiedzenie Rady EPSCO pod przewodnictwem Polski.

19.06.2025 - ministrowie ds. społecznych UE przyjęli wspólne stanowisko ws. nowych przepisów dotyczących staży, mających zwalczać „fałszywe” staże, czyli pełnoetatową pracę ukrytą pod pozorem praktyk. Mimo postulatów, w tym Polski, Rada UE nie wprowadziła zakazu nieodpłatnych staży, pozostawiając to krajom do decyzji. Dyrektywa wprowadza precyzyjną definicję „fałszywego stażu” i zmienia termin „zwykły pracownik” na „porównywalny pracownik” względem obowiązków stażystów. Przedstawiciele pracowników będą mogli pomagać stażystom, jeśli prawo krajowe na to pozwoli. Obecnie w UE staże odbywa ponad 3 mln

osób, z czego niemal połowa jest nieodpłatna. Parlament Europejski, opowiadający się wcześniej za całkowitym zakazem takich staży, ma podjąć decyzję w połowie lipca, co może prowadzić do trudnych negocjacji z Radą. Komisja Europejska prowadzi płatny program „Blue Book”, ale oferuje też bezpłatne staże, co budzi kontrowersje.

23.06.2025 – jak wynika z danych Eurostatu, w 2023 r. Polska była trzecim najtańszym krajem UE pod względem cen konsumpcyjnych, osiągając 72 proc. średniej unijnej, ustępując tylko Bułgarii (60 proc.) i Rumunii (64 proc.). Najdroższe kraje to Dania (143 proc.), Irlandia (138 proc.) i Luksemburg (133 proc.). Niższe ceny w Polsce przyciągają inwestorów i turystów, jednak wyższe ceny odzieży wynikają m.in. z dominacji zagranicznych marek i kosztów importu. Niskie ceny wiążą się także z niższymi płacami i siłą nabywczą, co wpływa na poziom życia Polaków w porównaniu do bogatszych państw UE. Ogólnie Polska pozostaje jednym z najtańszych krajów Unii, choć różnice cen w poszczególnych kategoriach są znaczne.

26.06.2025 – nowe unijne etykiety energetyczne dla smartfonów i tabletów wprowadzają ocenę naprawialności sprzętu w skali od A (łatwa naprawa) do E (trudna). Dzięki temu konsumenci mogą dokonywać bardziej świadomych wyborów, co ma zmniejszyć ilość elektroodpadów i wydłużyć życie urządzeń. Ocena opiera się na analizie kluczowych komponentów, dostępności części i dokumentacji serwisowej, a jej wiarygodność zapewnia Wspólne Centrum Badawcze UE. Według raportu, do 2030 r. dzięki temu konsumenci mogą zaoszczędzić 20 mld euro, a emisje CO₂ zmniejszyć o 0,2 mln ton rocznie. System ma też ożywić rynek napraw, tworząc nowe miejsca pracy i wspierając europejskich producentów w tworzeniu trwalszych produktów. Komisja planuje rozszerzenie wymogów naprawialności na inne urządzenia elektroniczne i AGD. Nowe etykiety nie tylko pokazują efektywność energetyczną, ale także ułatwiają ocenę trwałości i kosztów eksploatacji, promując gospodarkę o obiegu zamkniętym i odpowiedzialność producentów. To ważny krok w strategii UE na rzecz czystego przemysłu i zrównoważonej konsumpcji.